

Oikaisuvaatimus palvelualuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 20.12.2021 § 145/ Virkasuhteen irtisanominen

HL 26.04.2022 § 57
53/01.00.03/2021

Tuntiopettaja Matti Karvonen on tehnyt oikaisuvaatimuksen palvelualuejohtajan päätökseen 20.12.2021 § 145 koskien virkasuhteen irtisanomista tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla.

Muutoksenhakija vaatii päätöksen kumoamista, koska päätös on epätarkoituksenmukainen ja lainvastainen.

Oikaisuvaatimus tarkempine perusteineen on esitetty tämän päätösesityksen oheisliitteenä.

1. Väite epätarkoituksenmukaisuudesta sekä opintovapaan käsittelyn virheistä:

Muutoksenhakija vaikuttaa oikaisuvaatimuksessaan kritisoivan hänen opintovapaataan koskevaa päätöksentekoa. Oikeudesta opintovapaaseen säädetään opintovapaalaissa (237/1979) ja opintovapaa-asetuksessa (864/1979). Päätöksenteko opintovapaasta toteutuu omassa päätösprosessissaan, eikä se vaikuta nyt tarkasteltavana olevaan irtisanomiseen tuotannollisella ja taloudellisella perusteella. Opintovapaata koskeva hakemus ratkaistaan hallintopäätöksellä, johon haetaan muutosta kyseisen päätöksen muutoksenhakuohjeissa tarkemmin selostetuin tavoin. Nyt käsiteltävän irtisanomisasian yhteydessä ei tule erikseen ottaa kantaa opintovapaan edellytysten toteutumiseen muutoksenhakijan tarkoittamassa opintovapaata koskevassa päätöksenteossa. Yksittäisen viranhaltijan opintovapaahakemuksen ratkaisu ei myöskään ole asia, joka työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007, jälj. yhteistoimintalaki) 4 §:n nojalla käsiteltäisiin yhteistoimintamenettelyssä. Edellä todetusta huolimatta muutoksenhakijan opintovapaa-asiaan on päädytty ottamaan kantaa myös taloudellisilla ja tuotannollisissa perusteilla suunniteltua irtisanomista koskeneissa yhteistoimintaneuvotteluissa. (selostettu jäljempänä tarkemmin).

Yhteistoimintamenettelyssä on osoitettu kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2004, ns. viranhaltijalaki) 37 §:n mukainen muutoksenhakijan virkatehtävien olennainen ja pysyvä vähentyminen. Samaisessa lainkohdassa tarkoitetut viranhaltijan ns. uudelleensijoitusmahdollisuudet on tarkoin selvitetty ennen lopullisen irtisanomispäätöksen tekemistä.

Oikeuskirjallisuudessa töiden vähentämisen sallittuja syitä on sivuttu toteamalla, että kunta voi itsehallintonsa nojalla melko vapaasti päättää, millä tavoin eri tehtävät järjestetään. Tehtäviä uudelleen järjestettäessä ei ole erityisesti tarpeen välttää mahdollisten irtisanomisperusteiden syntymistä. (ks. esim. Kunnallinen viranhaltija – Oikeudellisen aseman sääntely, Mäkinen & Hirvonen 2006, s. 282) Tämä osaltaan kuvastaa verraten alhaista kynnystä tuotannollisen ja taloudellisen irtisanomisperusteen soveltamiselle.

Uudelleensijoitusmahdollisuuksia tarkasteltaessa otetaan huomioon viranhaltijan ammattitaidon ja kyvyn ohella myös kohtuullisharkinta, joka kohdistuu sekä työnantajaan että viranhaltijaan. Jotta uudelleensijoittamiseen olisi velvollisuus, tulee viranhaltijan olla tehtävään sopiva ja tehtävän olla kunnassa valmiiksi tarjolla. Myös

koulutusvelvollisuutta arvioitaessa on otettava huomioon koulutuksen tarpeellisuus työnantajan näkökulmasta sekä viranhaltijan soveltuvuus koulutuksen vastaanottamiseen. (Mäkinen & Hirvonen 2006, s. 283) Työnantajalla ei ole velvollisuutta luoda keinotekoisesti uutta työtä tai koulutustarpeita.

Oikaisuvaatimuksen tekijän virkasuhde on irtisanottu 28.2.2022 lukien tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä työn olennaisen ja pysyvän vähentymisen vuoksi. Kaupungilla ei ole ollut sellaisia avoimia virkasuhteisia tehtäviä tarjolla, joihin muutoksenhakija olisi ammattitaitonsa tai kyönsä puolesta sopiva ja hän täyttäisi viran kelpoisuusvaatimukset. Oikaisuvaatimuksen tekijälle ei myöskään ollut tarjolla sellaisia avoimia työsuhteisia tehtäviä, jotka eivät olisi olennaisesti poikenneet matemaattisten aineiden opettajan työtehtävistä. Muutoksenhakija ei myöskään ollut kohtuudella koulutettavissa Kemijärven kaupungissa avoimena oleviin uusiin tehtäviin.

Työn olennaista ja pysyvää vähentymistä tarkastellaan irtisanomishetkellä. Vaikka päätöksen tuleekin sisältää käsitys työn pysyvästä vähentymisestä, ei käsitystä voida perustaa hypoteettisiin ja hyvin epätodennäköisiin tapahtumainkulkuihin, joiden perusteella suuri joukko työntekijöitä saattaisi odottamattomasti irtisanoutua tulevaisuudessa. Työnantajalla ovat olleet tuotannolliset ja taloudelliset syyt työn olennaisen ja pysyvän vähentymisen perusteella, koska kouluverkkoa on tiivistetty ja oppilasmäärä on laskenut. Tämä vaikuttaa olennaisesti opettajaresurssin tarpeeseen. Yhteistoimintaneuvotteluissa onkin keskitytty arvioimaan juuri näitä viranhaltijan 37 §:n mukaisen irtisanomisperusteen kannalta olennaisia seikkoja.

Muutoksenhakijan väite opintovapaahakemuksen huomiotta jättämisestä yhteistoimintaneuvotteluissa ei pidä paikkansa. Yhteistoimintaneuvottelut pidettiin ajalla 27.10.–11.11.2021. Opintovapaahakemusta käsiteltiin 27.10.2021 ja 4.11.2021 neuvotteluissa. Hakemuksesta todettiin seuraavaa 27.10.2021 neuvottelussa:

Todettiin, että Matti Karvonen on toimittanut opintovapaahakemuksen 18.9.2021, joka käsitellään osana kokonaisuutta.

Päätösmies Petri Kärri esitti, että ketään ei irtisanota ja Matti Karvoselle myönnetään opintovapaa hakemuksen mukaisesti.

Muutoksenhakijan opintovapaahakemuksesta todettiin seuraavaa 4.11.2021 neuvottelussa:

Päätösmies Petri Kärri esitti edellisessä neuvottelussa, että ketään ei irtisanottaisi ja Matti Karvoselle myönnettäisiin opintovapaa hakemuksen mukaan. Puheenjohtaja totesi, että opintovapaahakemus ei ole este mahdolliselle irtisanomiselle, mikäli työ on vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi eli laissa säädetyt irtisanomisperusteet täyttyvät. Puheenjohtaja totesi vielä, kuten viime neuvottelussakin todettiin, että opintovapaahakemus tullaan (pääluottamusmiehen ehdotus) huomioimaan päätöksen teossa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei osallistunut kumpaakaan (27.10.2021, 4.11.2021) neuvottelukertaan, mutta hänelle on toimitettu pöytäkirjat liitteineen paperisena postissa ja sähköisinä hänen käyttämiinsä sähköpostiosoitteisiin.

2. Väite päätöksen lainvastaisuudesta:

Muutoksenhakija vetoaa oikaisuvaatimuksessaan päätöksen oikeustoimilain vastaisuuteen. Tekstissä viitattu pykälä koskee oikeustoimen pätemättömyyttä ns. kunnianvastaisen ja arvottoman menettelyn seurauksena.

Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista (228/1929, ns. oikeustoimilaki) koskee yksityisoikeudellisia sopimuksia. Lain soveltamisalana eivät ole hallintolakiin perustuvat ja viranhaltijalaissa tarkoitetut hallintopäätökset viranhaltijan irtisanomisesta.

Oikaisuvaatimuksessa myös katsotaan, että päätöksentekijä olisi päätöstä tehdessään ollut esteellinen. Viranhaltijan esteellisyyssperusteista säädetään hallintolain 28 §:ssä.

Muutoksenhakijan väite päätöksen tekijän esteellisyydestä ei pidä paikkansa. Työnantajan tiedossa ei ole mitään sellaista, joka olisi tehnyt palvelualuejohtajasta esteellisen kyseisen irtisanomisasian sekä tiettyjen oikaisuvaatimuksessa erikseen lueteltujen asioiden käsittelyssä. Jotta esteellisyyttä ylittää voitaisiin arvioida, tulisi esteellisyyteen vetoavan kyetä esittämään, mikä esteellisyyssperusteista asiassa voisi tulla tarkasteltavaksi.

Yhteistoimintamenettely:

Oikaisuvaatimuksessa ei ole osoitettu, ettei yhteistoimintamenettely olisi täyttänyt yhteistoimintalain vaatimuksia työnantajan neuvotteluvollisuudesta. Opintovapaan käsittelyä yhteistoiminnassa koskevat jo edellä esitetyt huomiot opintovapaan jäämisestä yhteistoiminnan soveltamisalan ulkopuolella. Tästä huolimatta opintovapaa-asiaa on muutoksenhakijan toiveesta arvioitu myös osana yhteistoimintaneuvottelua. Muutoksenhakijan väite siitä, että luottamusmiehelle olisi ennen yhteistoimintaneuvotteluiden alkamista kerrottu, että opintovapaahakemus tullaan hylkäämään ei pidä paikkansa.

Yhteenveto:

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty yhteistoimintamenettelyyn tai irtisanomispäätöksen perusteisiin liittyviä syitä, jotka edellyttäisivät muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen kumoamista lainvastaisena. Yhteistoimintamenettely on toteutettu yhteistoimintalain vaatimusten mukaisesti, ja päätöksenteossa on osoitettu viranhaltijalain 37 §:n mukaisen irtisanomiskynnyksen täyttyminen. Käsittelyyn osallistuneiden viranhaltijoiden esteellisyydestä ei ole esitetty perusteltuja käsityksiä.

Oikaisuvaatimus tulee hylätä perusteettomana.

Valmistelija	Henkilöstö- ja hallintosihteeri Päivi Alatalo, 040 587 2490
Esittelijä	Palvelualuejohtaja (hyvinvointi) Narkilahti Juha Kemijärvi
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen perusteettomana.
Päätös	Tarja Perälä esitti, että hyvinvointilautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen. Esitys kannattamattomana raukesi. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Matti Karvonen